

»»» Mgr Artur Lis

Na marginesie książeczki *Teoria i filozofia prawa. Repetytorium,*

opracowanej przez: Adama Dyrdała, Nicholasa Ghazala, Remigiusza Nowaka, Oskara Pogorzelskiego, Aleksandra Samonka, wydanej przez: Wolters Kluwer Polska Sp. z o. o., Warszawa 2011, ss. 180.

Profesor Leszek Kołakowski (1927-2009) w swoich wykładach z historii filozofii, mówiąc o Parmenidesie z Elei (ok. 540-470 p. n. e.) zaznaczył: „Ktoś mógłby powiedzieć - a na co komu takie rozważania o bycie niepojętym i o jedności, co za wielością się skrywa. Takimi spekulacjami ani się nakarmić nie można ani ogrzać. Głupia to jednak mowa, pewno ani nakarmić się ani ogrzać takimi rozmyśleniami nie sposób; to samo wszakże odnosi się do wielkich połąci ludzkiej kultury. Dlaczego jednak ludzie przez wieki zadawali sobie takie pytania? (...) Byłoby wszyscy oni niemądrzy? Nie, oni chcieli w słowa ująć coś, co umysł nasz nieustannie spotyka, gdy zyskuje chwilę swobody od spraw pokarmu i przyodziewku, świeci mu, umysłowi temu dziwne pytanie o wszystko”.

Przejdźmy teraz do kilku uwag dotyczących oddanej do rąk czytelników nowej publikacji pt. „Teoria i filozofia prawa. Repetytorium”, opracowanej przez: Adama Dyrdała, Nicholasa Ghazala, Remigiusza Nowaka, Oskara Pogorzelskiego i Aleksandra Samonka. Pre-

zentowane repetytorium składa się z trzech części: 1) teoria prawa, 2) filozofia prawa, 3) pytania testowe. W wstępie książeczki możemy przeczytać: „Niniejsze repetytorium w zamierzeniu autorów ma stanowić merytoryczne wsparcie dla osób, które zainteresowane są zgłębieniem problematyki teoretyczno- i filozoficzno-prawnej. Książka skonstruowana została tak, aby przedstawić w sposób możliwie syntetyczny, przy wykorzystaniu literatury szczegółowej, podstawowe, szeroko dyskutowane i - chciałoby się powiedzieć - *stare jak świat* problemy jurysprudencji, które z jednej strony są szczególnym rodzajem namysłu nad *fenomenem* czy *bytem*, jakim jest prawo, nad jego charakterystyką i całym jego kontekstem społeczno-kulturowym. Z drugiej zaś stawią, nie zawsze oczywisty, choć zwykle przemilczany, punkt wyjścia dla rzeczywistych rozwiązań instytucjonalnych i ustrojowych”.

Część pierwsza została podzielona na 8 rozdziałów tj. ogólny zarys problematyki sprawiedliwości (Adam Dyrda), status metodologiczny teorii i filozofii prawa (Oskar Pogorzelski).

ski), prawo i język prawa (tenże), zagadnienia normy prawnej (tenże), stosowanie prawa (Nicholas Ghazal), wykładnia prawa (Remigiusz Nowak), obowiązywanie prawa (Nicholas Ghazal), system prawa (tenże). Z kolei część druga repetytorium stanowi trzy rozdziały tj. teorie prawnonaturalne (Remigiusz Nowak), pozytywizm prawniczy (Adam Dyrda), realizm prawny (Oskar Pogorzelski). Ostatnia - najbardziej rozbudowana część publikacji (76 stron) to pytała testowe pióra Aleksandra Samonka.

Porównując treść recenzowanej publikacji z podręcznikami z filozofii prawa np. Antoniego Kościa, *Podstawy filozofii prawa* (Lublin 2005), czy Romana Tokarczyka, *Filozofia prawa* (Lublin 2009) można mieć wiele krytycznych uwag. W prezentowanej książce „Teoria i filozofia prawa” zabrakło wiele istotnych zagadnień metodologicznych, czy np. z historii filozofii prawa – filozofii prawa w myśli antycznej. Idąc dalej brak z filozofii prawa szerszej charakterystyki idei przewodnich, analizy prawa (np. porządek prawny a porządek spo-

łeczny, czy prawo a polityka), syntezy prawa (np. typy indywidualności w prawie).

Co prawda lektura repetytorium dostarcza istotnych wskazań porządkujących, pobudza do refleksji i skłania do weryfikacji wielu ugruntowanych poglądów i ustaleń teoretycznych. Niemniej jednak, po dokładnej lekturze, można się zastanawiać, do kogo jest ona adresowana. Książka ma niewielkie walory pragmatyczne. Pozbawiona aparatu naukowo-poznawczego, zdaje się mieć charakter odtwórczy i powierzchowny. Cechuje ją unikanie zagadnień kontrowersyjnych, w tym dotychczas słabo opracowanych naukowo. Taki sposób ujęcia problemu wydaje się nie najlepszą odpowiedzią na potrzeby zarówno teorii, jak i filozofii prawa. Uboga warstwa informacyjna, w tym niewykorzystanie przez autorów istniejącej literatury przedmiotu, oraz niekompetentna analiza istniejących źródeł potwierdzają to przekonanie. Można zatem wątpić, czy recenzowana praca stanowi wartościowy wkład do badań rozważanej materii.

NOTA O AUTORZE

Mgr Artur Lis, asystent w Katedrze Historii Prawa w Wydziale Zamiejscowym Prawa i Nauk o Gospodarce KUL w Stalowej Woli. Zainteresowania naukowe: prawo administracyjne, historia prawa, filozofia prawa.